

εἰς ἐργασίαν, ἐπὶ ζῶν Σῦρ. — Λεξ. Αἰν.: Ἀμάλαο πουλάρι Σῦρ. 8) Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν δύναται νὰ ἐγγίση τις, διότι ὀργίζεται ἐξ ἐλαχίστης ἀφορμῆς, εὐέξαπτος, εὐερέθιστος Στερελλ. (Αἰτωλ.): Μὴν τὸν πειράης, εἶνι ἀμάλαους. Συνών. ἄγγιαχος 4, ἄγγιχος 4. 9) Ὁ μὴ διαστραφείς ὑπὸ πονηρίας, εἰλικρινῆς Κρήτ. κ. ἄ.: Ἀμάλαγος ἄθροπος εἶναι ἀκόμη Κρήτ. 10) Τὸ θηλ. ἀμάλαχτη ὡς οὖς., εἶδος παιδιᾶς Εὐβ. (Λίμν.)

ἀμαλέζωτος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μαλέζωτος <μαλεζώνω.

Ὁ μὴ φαγὼν μαλέζει, ἥτοι εὐτελὲς ἔδεσμα ὕδαρες τὴν σύστασιν ἐξ ὕδατος καὶ ἀλεύρου: Ἀμαλέζωτον ἔν' τὸ σκυλλίν.

ἀμάλλιαστος ἐπίθ. σύνηθ. ἀμάλλιαστους βόρ. ιδιώμ. ἀμάλλιαγος σύνηθ. ἀμάλλιαγους βόρ. ιδιώμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. μαλλιαστός <μαλλιάζω.

Α) Κυριολ. 1) Ὁ μὴ ἔχων τρίχας τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος, ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ζῶων κοιν.: Ἀμάλλιαγος εἶναι ἀκόμα (ἐπὶ νέου στερουμένου ἔτι τῆς ἐφηβικῆς τριχώσεως) Κορινθ. Ἐλάτε ὄλ-λοι, μαλλιαροὶ τοῖς ἀμάλλιαστοι! (σκωπτικῶς) Χίος (Καρδάμ.) || Γνωμ. Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάγῃ ἀπὸ μαλλιαρὴ γυναικα καὶ ἀπὸ ἀμάλλιαστου ἄδρα (οἱ τοιοῦτοι θεωροῦνται κακεντρεχεῖς καὶ ὀργίλοι) Σάμ. || Αἰνιγμ. Μὴ μὴτέρα μαλλιαρὴ γυνῆ πιδὶ ἀμάλλιαστου καὶ τ' ἀμάλλιαστου πιδὶ γυνῆς μὴτέρα μαλλιαρὴ (ὄρνις καὶ ψὸν) Θράκ. (Αἰν.) Ἀπιαστός, ἀμάλλιαστος καὶ ἀψαλιοκούρευτος (ὄφεις. ἀψαλιοκούρευτος ἀντὶ ἀψαλιδοκούρευτος) Χίος.

β) Ὁ μὴ ἔχων ἀκόμη πτερά, ἄπτερος, ἐπὶ πτηνῶν κοιν.: Ἀμάλλιαγο πουλλὶ σύνηθ. || Αἰνιγμ.

Ἀσφαχτον καὶ ἀμάλλιαστου πουλλὶ μαγειριμένον

(τὸ ἐντὸς τοῦ κυάμου γεννώμενον ἔντομον) Λέσβ. 2) Ὁ μὴ ἔχων ἀκόμη χόρτον, ἐπὶ τόπου Πελοπν. (Κλουτσιονοχ.) Σύμ.: Ἡ γῆς εἶναι ὁδὴ ἀμάλλιαγῃ Κλουτσιονοχ.

Β) Μεταφ. 1) Πτωχός, δυστυχὴς Πελοπν. (Λακων.): Αὐτὸς εἶναι ἀμάλλιαγος. 2) Ὁ μὴ γνωρίζων τι, ἄπειρος, ἀδαὴς Κεφαλλ.

Πβ. ἄμαλλος, ἀμάλλωτος, ἄτριχος.

ἀμαλλος ἐπίθ. Α.Ρουμेल. (Σωζόπ.) Λαρδαν. Ζάκ. Θράκ. (Γέν. Καλλιπ. Σαρεκκλ.) Μεγίστ. Προπ. (Κύζ.) — Λεξ. Λάουνδ. ἄμαλλους Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Ἰμβρ. Λέσβ. Μακεδ. (Καταφύγ. Σαρμουσ. κ. ἄ.) ὁμαλλους Μακεδ.

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἄμαλλος.

1) Ὁ ἐστερημένος τριχῶν, ἄτριχος, φαλακρὸς ἐνθ' ἄν.: Παροιμ.

Ἡδραν ἔ ἄμαλλες μαλλὶὰ τὸ' ἔ ἄπλυτες σαπούνια,
ἠδραν τὸ' ἔ ἀμανίκωτες μανίτσες τὸ' ἐφορέσαν

(ἐπὶ ἀνθρώπων ἀναξίων ἢ κατωτάτης κοινωνικῆς τάξεως ἀπροσοδοκῆτως πλουτησάντων ἐκ κληρονομίας ἢ ὀπωσδήποτε ἄλλως) Μεγίστ. || Αἰνιγμ. Ἀμαλλος μαλλὶ δὲν ἔχει, κόλο ἔχει, οὐρὰ δὲν ἔχει (βάτραχος καὶ ψόν. Τὸ αἰνιγμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἀλλαχοῦ) Λαρδαν. Ἀμαλλους μαλλὶ δὲν ἔχ' καὶ τρυπᾷ τ' γῆ καὶ βγαίν' (κοχλίας) Καταφύγ. 2) Μεταφ. πτωχὸς Μεγίστ.

Πβ. ἀμάλλιαστος, ἀμάλλωτος, ἄτριχος.

ἀμάλλωτος ἐπίθ. Μεγίστ. ἀμάλλουτους Μακεδ. (Καταφύγ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. μαλλωτός.

1) Ὁ μὴ ἔχων τρίχας, ἄτριχος. 2) Ὁ μὴ ἔχων πτερά, ἄπτερος.

Πβ. ἀμάλλιαστος, ἄμαλλος, ἄτριχος.

ἀμάλωτος ἐπίθ. Ἡπ. Κρήτ. Μακεδ. κ. ἄ. — Λεξ. Κομ. Γαζ. (λ. ἀψευγῆς) Λάουνδ. Περίδ. Ἡπίτ. Μ. Ἐγκυκλ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μαλωτός <μαλώνω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

1) Παθ. ὁ μὴ ἐπιπληχθεὶς Μακεδ. κ. ἄ. — Λεξ. Κομ. Γαζ. Περίδ. Ἡπίτ. Μ. Ἐγκυκλ.: Κάνενα δὲν ἀφίνει ἀμάλωτο Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. 2) Ἐνεργ. ὁ μὴ φιλονικήσας πρὸς τινα Ἡπ.: Εἴμαστε ἀμάλωτοι (δὲν ἐφιλονίκησαμεν, εἴμεθα φίλοι).

ἀμάν ἐπιφών. κοιν. καὶ Καππ. (Ἀξ. Τελμ. κ. ἄ.) Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. κ. ἄ.) ἀμάνι Καππ. (Φάρας.) Κρήτ. Νίσυρ.

Τὸ Ἀραβοτουρκ. aman.

Ἐπιφώνημα ἐκφράζον 1) Λύπην καὶ δυσφορίαν καὶ λεγόμενον ἀντὶ τοῦ: ἔλεος! πρὸς Θεοῦ! κττ. κοιν. καὶ Καππ. (Ἀξ. Τελμ. κ. ἄ.) Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. κ. ἄ.): Ἀμάν, ἀφέντη, σῶσε με! Ἀμάν, βρὲ παιδιὰ, δὲ βαστῶ πγά! Ἀμάν γιὰ τὸ Θεό! Ἀμάν, ἀφέντη μου, σ' ὅχώρα με, δὲν τὸ ξανακάνω! Κάνει ὁ κόσμος ἀμάν γιὰ λάδι - γιὰ ψωμί κττ. (λέγει ὁ κόσμος ἀμάν! πρὸς Θεοῦ! στερούμενος ἐλαίου, ἄρτου κττ.) κοιν. Οὐφ ἀμάν ἀμάν κ' ἐσύ! (ἐπὶ δυσφορίας) Πόντ. (Τραπ.) Ἀμάν, ἐσύ πα, τὴν ψῆ μ' ἐξέγκες! (πρὸς Θεοῦ καὶ σύ, ἔβγαλες τὴν ψυχὴν μου, ἥτοι μὲ ἐτυράνησες πολὺ!) Κοτύωρ. || Φρ. Πέφτω ἀμάν (ἰκετεύω θερμῶς) Ἡπ. || Ἀσμ.

Ἀμάνι, πῶς τὸ' ἀρέγομαι, μικρὴ μου, τὸ' ὁμορφίες σου, ὁδὲ προβαίονης ἔς τὴν αὐλὴ καὶ κρᾶζης τὸ' ὀρνιθές σου Κρήτ.

Ἀμάνι, ἀμάνι, δὲ μ' ἄφηκες δερμάνι! αὐτόθ. 2) Θαυμασμὸν καὶ ἐκπληξιν Θράκ. (Κομοτ.) Μακεδ. (Σέρρ.): Ἀμάν, μπρέ, τί' ν' αὐτό! Κομοτ.

ἀμανατάκι τό, Τήν.

Ἐποκορ. τοῦ οὖς. ἀμανάτι.

Μικρὸν ἐνέχυρον, μικρὰ παρακαταθήκη.

ἀμανάτεμα τό, Λεξ. Κομ. ἀμανέτεμα ἄγν. τόπ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀμανατεύω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Τὸ νὰ δώσῃ τις πρᾶγμα τι ὡς ἐνέχυρον. Συνών. ἀμάχεμα.

ἀμανατεύω Πελοπν. (Μάν.) ἀμανετεύω Λεξ. Κομ. Λάουνδ.

Ἐκ τοῦ οὖς. ἀμανάτι. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Δίδω τι ὡς ἐνέχυρον. Μετοχ. παθ. ἀμανατεμένος, ἐνεχυριασμένος Λεξ. Κομ. Συνών. ἀμαχεύω. 2) Μέσ. συνάπτω ἀρραβῶνα δι' ἀνταλλαγῆς ὀπλων Πελοπν. (Μάν.): Ἀμανατεντήκανε χιτὲ τὸ βράδυ.

Πβ. ἀμανατίζω.

ἀμανάτι τό, ἀμανάτιν Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Μεγίστ. ἀμανάτι κοιν. καὶ Πόντ. ἀμανάτ' Θάσ. Πόντ. (Τραπ.

